

Barne-, ungdoms-
og familiedirektoratet

RESPEKT
ÅPENHET
DELTAELSE

Kvalitet i barneverninstitusjoner

Integritet

Deltakelse

Tilgjengelighet

Toleranse

Hensyn

Romslighet

Mestring

Trygghet

Respekt

Åpenhet

Tore Andreassen

Hva er kvalitet?

Tiltak skal være

- Virkningsfulle
- Trygge og sikre
- Involvere brukerne og gi dem innflytelse
- Være samordnet og preget av kontinuitet
- Utnytte ressursene på en god måte
- Være tilgjengelige og rettferdig fordelt

Er institusjonsopphold virksomt?

- Uten tiltak går det bra med 20-40 % av barn med problematferd (Tarolla, Wagner, Rabinowitz og Tubman, 2002).
- Norske undersøkelser viser at det går bra med 30-50 % av barn/unge med rus eller atferdsproblemer etter opphold i åpne institusjoner eller i «kollektiver», altså en liten men positiv gevinst.
- Norsk registerundersøkelse (leveårsundersøkelse) viste positivt resultat (uten langtids sosial stønad) for ca. 40 % av **alle barn** i institusjoner. NOVA: Barneverns klienter 1990-2011. Oslo, 2008
- Svenske undersøkelser viser at det går bra med ca. 20% fra lukkede eller «låsbara» institusjoner, altså 80 % tilbakefall til kriminalitet (Petterson, 2010)

Institusjonsutvikling

- Tidligere hadde institusjoner for barn/ungdom en økning i mange år både i Norden og internasjonalt.
- Omkring 1990 «mistet» institusjon som tiltak noe av veksten i mange land (Leichtman, 2006). I Norge fortsatte økningen inn i 90-tallet. Institusjoner ble kritisert for svak involvering av familier, dårlig planlegging av oppfølging/ettervern, og for generelt dårlige resultater. I stedet kom økt fokus på tiltakskjeder og andre tiltak utenfor institusjon, etter hvert også i Norge.
- Ført til en ønsket utvikling i mange land hvor flere barn/ungdom plasseres i andre tiltak enn i institusjon (Bengtsson og Jacobsen, 2009). Økt bruk av fosterhjem og ulike hjemmebaserte tiltak.
- Institusjoner fremstår stadig som et viktig og sentralt tiltak, særlig for ungdommer. Ingen land har planer om å fjerne institusjoner.

Resultater fra institusjonsopphold når gjeldende «policy» er å redusere antall plasseringer og oppholdstid (Lyons et al., 2009)

- Fant nedgang i andel barn som ble plassert i institusjon sammenlignet med andre tiltak.
- Fant økende tendens til at plasserte barn i institusjon skåret høyere på problembelastning enn tidligere.
- Fant stabilt og økende positive resultater av institusjonsopphold i den 5-årsperioden studien varte.
- Fant at institusjoner lykkes med å forberede ungdommer med svært store behov i løpet av gjennomsnittlig 6 måneder på å nyttiggjøre seg hjelp gjennom intensive tjenester utenfor institusjon, dvs. ettervern. Resultater av institusjonsopphold var også påvirket av om det fantes ettervern eller ikke.
- **Konkluderte med at resultatet av institusjonsopphold ble forbedret jo mer institusjonene fokuserte på ungdommer med store behov.**

Institusjon vs. Fosterhjem?

- Sammenlignet 5000 ungdommer fra institusjon med ungdommer plassert i fosterhjem
- Matchet på relevante faktorer (alder, kjønn, historie, etc.)
- Inkluderte kun ungdommer som ikke var plassert på grunn av kriminell atferd eller atferdsvansker, men som var plassert av andre årsaker (sosio-emosjonelle problemer, omsorgssvikt, eller overgrep).
- **Fant gjennomsnittlig 2 ½ gang større sannsynlighet for å bli arrestert for kriminell atferd i ettertid for ungdommer som hadde vært i institusjon sammenlignet med ungdom som hadde vært i fosterhjem.**
- **Sannsynligheten for å bli arrestert økte jo lengre oppholdet på institusjon hadde vært.**

Ryan et al., 2008

Dette betyr at.....

- Det går dårlig med mange barn etter institusjonsopphold, men....
- det går også bra med noen, selv om denne andelen er klart mindre enn den andelen som det går dårlig med.
- Vi kan anta (vet ikke om det er slik) at problemkompleksiteten for institusjonsplasserte barn er høyere enn for barn i andre tiltak, og at prognosene for institusjonsplasserte barn dermed er dårligere i utgangspunktet.
- **Spørsmålet er likevel om vi kan si oss tilfredse med de resultater vi oppnår?**

Diskusjon om institusjoner pågår i mange land

- **Little, Kohn og Thompson (2005):** Dersom det ikke skjer tydelige forandringer i form av bedre dokumentert støtte for «tilleggsgevinst» av institusjonsopphold sammenlignet med andre tiltak, kan motivasjon for å sende barn/ungdommer til institusjon og bort fra hjemmemiljøet reduseres.
- **Plant og Panzerella (2009):** For å rettferdiggjøre kostnader og fjerning av barn/ungdom fra normal samfunnssituasjon, er det behov for å kunne vise til støtte for at institusjoner gir bedre resultat enn mindre inngripende tiltak, selv om det skulle gjelde for kun spesifikke grupper av ungdommer.

Utvikling av Kvalitet i barneverninstitusjoner

Arbeidsgruppe

Innhentet innspill fra:

- Institusjonsledere i det statlige barnevernet i Norge
- Fagteam i Barne-, Ungdoms- og Familieetaten (Bufetat)
- Brukergrupper (Barnevernproffene og Landsforeningen for Barnevernsbarn)
- Fylkesmennene (som fører tilsyn med institusjonene)
- Et utvalg små og store kommuner utvalgt av KS
- Alle mandatpunkter ble drøftet med ressursgrupper i regionene
- Utarbeidet eget dokument som oppsummerer sentrale konklusjoner og problemstillinger fra forskning

Levert rapport høsten 2010

Questback januar 2010 (Ca. 950 barn)

- Ca. 300 plassert på § 4-4, 5. ledd (hjelpetiltak) og ca. 350 på § 4-12 (omsorgsovertagelse)
- Ca. 220 plassert på §§ 4-24 og 4-26 (Atferdsparagrafene)
- Ca. 100 plassert på andre paragrafer (§ 4-6 og 4-25)
- **Ca. 200 ble beskrevet med mye til svært mye utageringsproblematikk**
- **Ca. 100 ble beskrevet med mye til svært mye rusmisbruk siste to uker og ca. 700 uten rusmisbruk i samme periode**
- **Ca. 300 ble beskrevet med mye til svært mye problemer av introvert karakter (psykiske vansker)**
- Ca. 400 var under behandling i regi av psykisk helsevern
- Ca. 700 hadde jevnlig kontakt med familie
- Ca. 160 var planlagt hjem etter institusjonsoppholdet, dvs. at ca. 800 ikke var planlagt hjem mens kun ca. 350 var under barnevernets omsorg. Betyr at mange ikke var planlagt hjem selv om foreldre hadde omsorgen for dem.
- Ca. 60 barn var uten skole/aktivitetstilbud

Innspill gruppen mottok

- Innspill pekte ganske **entydig** på behov for bedre differensiering av ulike grupper i institusjon
- Pekte særlig på at vi må slutte å plassere ungdom med rus- eller atferdsproblemer i samme institusjon som ungdommer uten slik problematikk
- Enkelte pekte på behov for utvikling av spesialiserte rus-institusjoner i tillegg til kollektivene

Barnevernproffene

- **«Ber om at institusjonene blir mer rettet mot ulike grupper ungdommer. Det må skilles etter hvilke behov vi har.**
- **Ungdommer som bruker rus i et visst omfang før de blir plassert, må aldri plasseres sammen med ungdom som ikke bruker rus.**
- **Barn og unge med mye utagering og problemer med vold, må ikke bo med de som er stille og forsiktige».**

Forskning

- Resultater fra institusjonsopphold påvirkes av innhold i institusjonsoppholdet, men også av andre faktorer.
- **Sentrale hindringer for å oppnå bedre resultater påpekes i tillegg til å være:**
 - **Blanding av ulike målgrupper i samme institusjoner (smitte-effekt og vansker med tilrettelegging for ulike behov i samme institusjon)**
 - Svakt fokus på skole
 - Svakt fokus på involvering av familie
 - Svakt fokus på oppfølging etter institusjonsopphold

Norske undersøkelser

- **Benedictow (1996):** Det skjedde en uhensiktsmessig blanding av ungdommer i institusjoner med forskjellig alvorlighetsgrad av problemer. Ga både uheldig smitte-effekt og mistrivsel. Gjorde det også vanskelig å tilrettelegge for ulike behov i samme institusjon.
- **Helgeland (2001):** Ungdommene vurderte institusjonene som sosiale arenaer for læring av rusmisbruk og kriminalitet, og hvor de etter utskrivning ble en del av kameratnettverket de fikk under oppholdet.
- **Tjelflaat m.fl. (2004):** Tiden på barneverninstitusjon ble en inngangsport til alvorlig kriminalitet og rusmisbruk. Et overordnet problem er at ungdom med ulike plasseringsgrunnlag bor i samme institusjon. Ungdom med store atferdsproblemer, inklusive rus, kan bo sammen med ungdom som ikke har slike problemer. Gjør det vanskelig for institusjonene å ivareta kvalitetskravene, vanskelig å ivareta den enkelte ungdoms behov, og det bidrar til et dårlig oppvekstmiljø for alle.

- **Støkken og Nordstoga (2005)** påpeker at det kan være ganske komplisert å vurdere ulike metoder knyttet til forskjellige målgrupper som oppholder seg i samme institusjon.
- Metoder knyttet opp til god omsorg og tilrettelegging for positiv utvikling, er ikke tilstrekkelig for behandling av alvorlige rus- eller atferdsproblemer.
- Samtidig er den struktur og de metoder som er egnet for ungdom med alvorlige atferdsproblemer, ikke nødvendigvis egnet for barn/ungdom som i all hovedsak har behov for god omsorg.

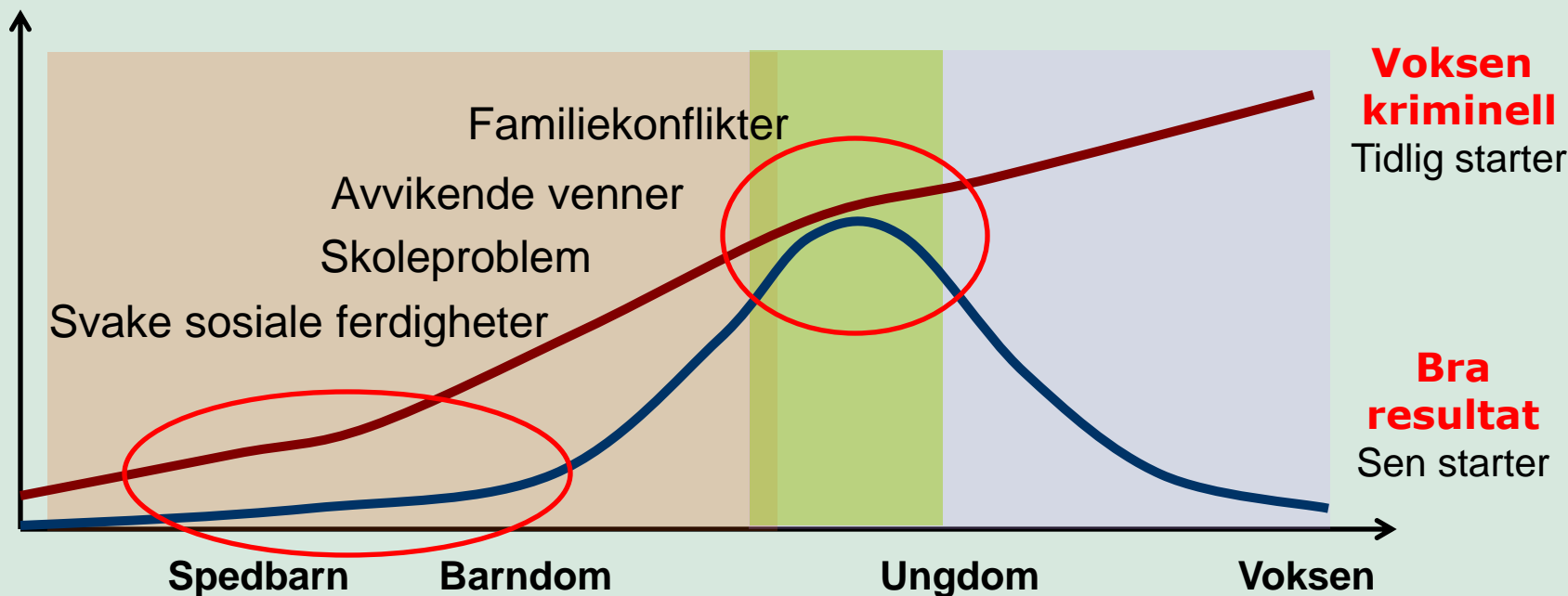
Longitudinell forskning peker på ulike utviklingsforløp for alvorlige atferdsvansker (Moffitt, 1993; Loeber, 1990; 2000).

oratet

- Skiller mellom grupper ungdom med alvorlige atferdsvansker ut fra alder ved oppstart (early versus late starters).
- Tidlig oppstart av problematferd (alder) er en sterk prediktor for varige problem (men ikke alltid). Problemene er ofte komplekse og motstandsdyktige mot forandring.
- Sen debut av atferdsproblem synes å ha en mer positiv prognose, andre årsaksforklaringer, og andre behov. **NB.: finnes studier som peker på at også sen debut kan ha lang varighet!**

Skille mellom høy og lavrisiko atferdsproblemer – Ulike utviklingsmessige forløp – Og behov

Alvorlighetsgrad

- Framstår lignende i løpet ungdomstiden.
- Tidlige forskjeller i kognitiv, atferdsmessig og personlighetsfungering
- “Tidlig starter” utviklingsforløp – ofte tidlig neuro-psykologiske problem og mange omgivelsesmessige risikofaktorer
- **“Sen starter” har færre risikofaktorer. Søker til avvikende venner i ungdomsalder. Påvirkes mer av antisosiale jevnaldrende. Ulike prognoser og behov!**

STUDIE AV INSTITUSJONSPROGRAM I OHIO

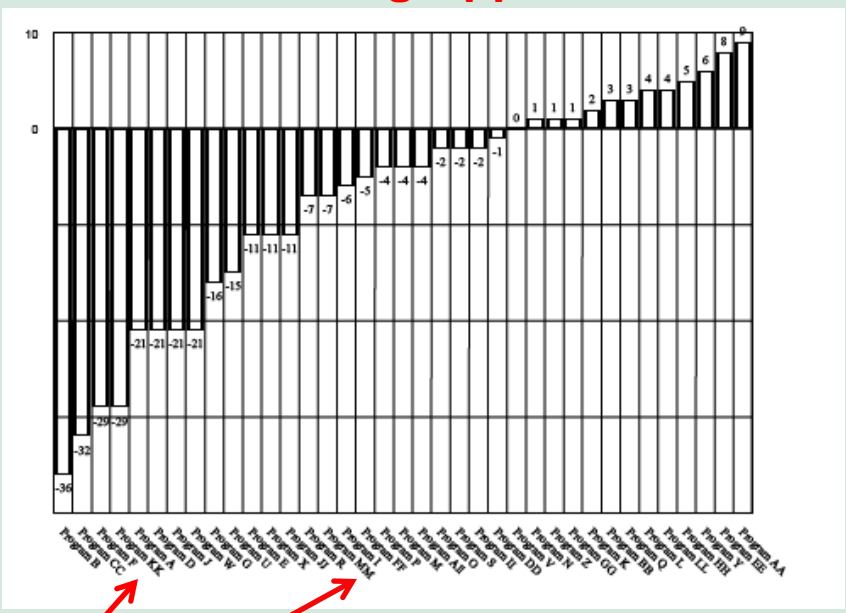
- Største studie av institusjoner for kriminalitet og alvorlige atferdsproblemer noensinne
- Totalt 13,221 individer – 52 institusjoner var inkludert i studien.
- Fulgte opp resultater to år etter utskriving for alle
- Måling inkluderte nye arrestasjoner og plasseringer
- Matchet ut fra risikonivå (antall risikofaktorer) med kontrollgruppe i tiltak utenfor institusjon
- Inndelt i fire risikonivå ut fra kjente risikofaktorer

Lowenkamp og Latessa, 2006.

Undersøkelse av effekter for 13200 i institusjoner (Lowenkamp og Latessa, 2006)

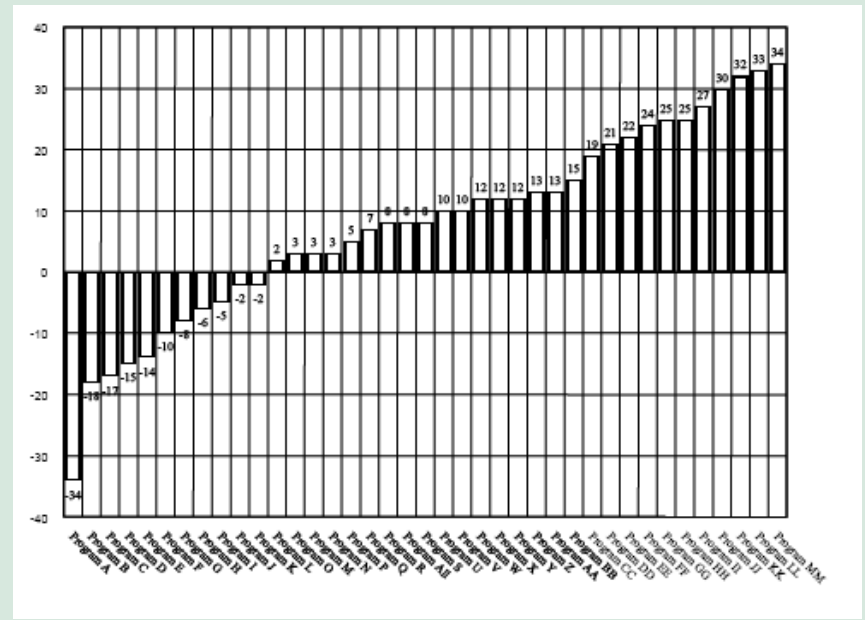
Effekter for lavrisiko sammenlignet med matchet kontrollgruppe

Reduksjon i kriminalitet

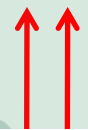

Økning i kriminalitet

Effekter for høyrisiko

Institusjoner

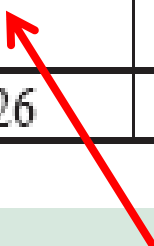
- Institusjoner ser ut til å gi best effekt for høyrisiko atferdsproblemer, og kan være skadelig for lavrisiko individer, men det gjelder ikke for alle.
- Utfordring: Greit å skille høy og lav risiko, men hva med de som befinner seg i «grenseland». Greit på gruppenivå, vanskelig på individnivå.

Lowenkamp, Smith og Becthtel, 2007

- Meta-analyse av 42 studier
- Inklusjonskriterier:
 - Quasiexperimentelle studier med tydelig definert behandling og sammenligningsgruppe
 - Inkludere minst ett «post-release» resultatmål for kriminalitet
 - Spesifisert risiko-nivå

Table 2. Effect Sizes by Risk Level

Study Risk Level	<i>k</i>	N	Effect Size	Confidence Interval
Low risk	13	3,482	0.014	-0.02 to 0.05
Moderate risk	14	4,316	-0.042	-0.08 to -0.01
High risk	12	2,758	0.05	0.02 to 0.08
Mixed risk	3	4,124	-0.18	-0.22 to -0.15
Overall effect size	42	14,680	-0.026	-0.04 to -0.01

Rus og atferdsproblemer

- Forskning støtter at rusmisbruk og andre atferdsproblemer har felles årsaker og deler risikofaktorer.
- Beste behandling av rusproblemer rettes mot de samme områder som andre atferdsproblemer og baseres på de samme prinsipper (Morehouse og Tobler, 2000).
- **Ungdommer med atferdsproblemer uten alvorlig rusproblematikk kan begynne å ruse seg som resultat av å være sammen med ungdommer som ruser seg.**

Foreslo differensiering gjennom inndeling i ulike institusjonstyper med ulik funksjon

1. Akuttfunksjon
2. Ivaretagelse/behandling av alvorlige atferdsproblemer hos ungdom med høy risiko for framtidige atferdsproblemer (mange risikofaktorer og komplekse behov)
3. Ivaretagelse/behandling av alvorlige atferdsproblemer hos ungdom med lav risiko for framtidige atferdsproblemer
4. Ivaretagelse og behandling av alvorlig og vedvarende rusproblematikk (ruskollektiver og andre institusjoner)
5. Ivaretakelse og tilrettelegging for barn med ulike sosioemosjonelle problemer (av introvert karakter).
6. Ivaretakelse og tilrettelegging for barn uten tydelige forandrings/hjelpebehov ut over god omsorg.

Hvorfor målgruppeinndeling?

- Redusere risiko for negativ «smitteeffekt», dvs. at ungdom lærer negativ atferd
- Sikre tilrettelegging av tiltak ut fra ulike behov.

Det kan være vanskelig å tilrettelegge for eksempelvis psykiske vansker og atferdsvansker i en og samme institusjon, og vanskelig å forholde seg til ulike forskrifter for ungdom plassert med ulike lovhemler i samme institusjon

Er differensierte institusjonsopphold tilstrekkelig?

- Generelt er det internasjonalt konkludert med at uten forandring av risikofaktorer på hjemstedet (familie, skole, venner/fritid), har et institusjonsopphold i seg selv liten sannsynlighet for å lykkes, uavhengig av oppholdstid (Liddle, 2004). Betydning av forandring av hjemmemiljøet er godt dokumentert i mange undersøkelser (Curry, 2004; Whittaker, 2004).
- Hoagwood og Cunningham (2004): Undersøkelse omkring ungdom med emosjonelle problemer. Ca. 40 % forbedret seg. Hva som skjedde etter institusjonsoppholdet (særlig støtte til familie) var de viktigste faktorene for predikering av et positivt resultat.

- Hooper m.fl. (2000) fant at opp mot 60% av ungdom i institusjoner viste positive resultater.
- De beste resultatene ble funnet for institusjoner som inkluderte skolefokus og familiekomponenter, noe som understøtter at individfokus i institusjon ikke er tilstrekkelig.
- **Involvering av familier er konsistent påpekt som en nøkkelfaktor for å oppnå positive resultater og særlig for varige forandringer etter et institusjonsopphold» (Plantz og Panzerella, 2009)**

Hair (2005) og Frensch & Cameron (2002)

Begge gjennomgangene av mange studier viste følgende:

- Ungdommer i institusjon kan være i bedre posisjon når de utskrives sammenlignet med innskriving. Et alvorlig problem er imidlertid vanskeligheter med å opprettholde disse forandringene. Ungdommer som forlater institusjoner er sårbare og svært avhengige av omgivelsene. Studiene viste konsistent betydning av kontakt med og arbeid med ungdommenes familier underveis i institusjonsoppholdet. Dette er en krevende oppgave siden mange av familiene har multiple og kroniske problemer.
- Det konkluderes i begge gjennomgangene at feiling i å inkludere foreldre eller erstatninger for disse synes å representere den største enkeltbarriere for generalisering av forandringer som er oppnådd til en samfunnssituasjon.

Leichtman m.fl. (2001): Varige forandringer fra institusjon avhenger av:

- Involvering av familie fra starten av, og på en måte hvor familien vurderes som en ressurs
- Fokus på områder direkte relatert til plasseringsårsak mer enn på alle mulige problemområder
- Sterkt fokus på planlegging av utskrivning inkludert hjelp til ungdom og familie for å fortsette arbeidet hjemme (ettervern). Etablere tjenester og støtte til familien i samfunnet.
- Intensivt fokus på samfunnsinvolvering inkludert skole.
- Etablering av systemer for måling av utvikling som muliggjør forandring av planer dersom mål ikke nås.

Omfattende gjennomganger av forskning (Tolan m.fl., 2007; Ferrer-Weder m.fl., 2005).

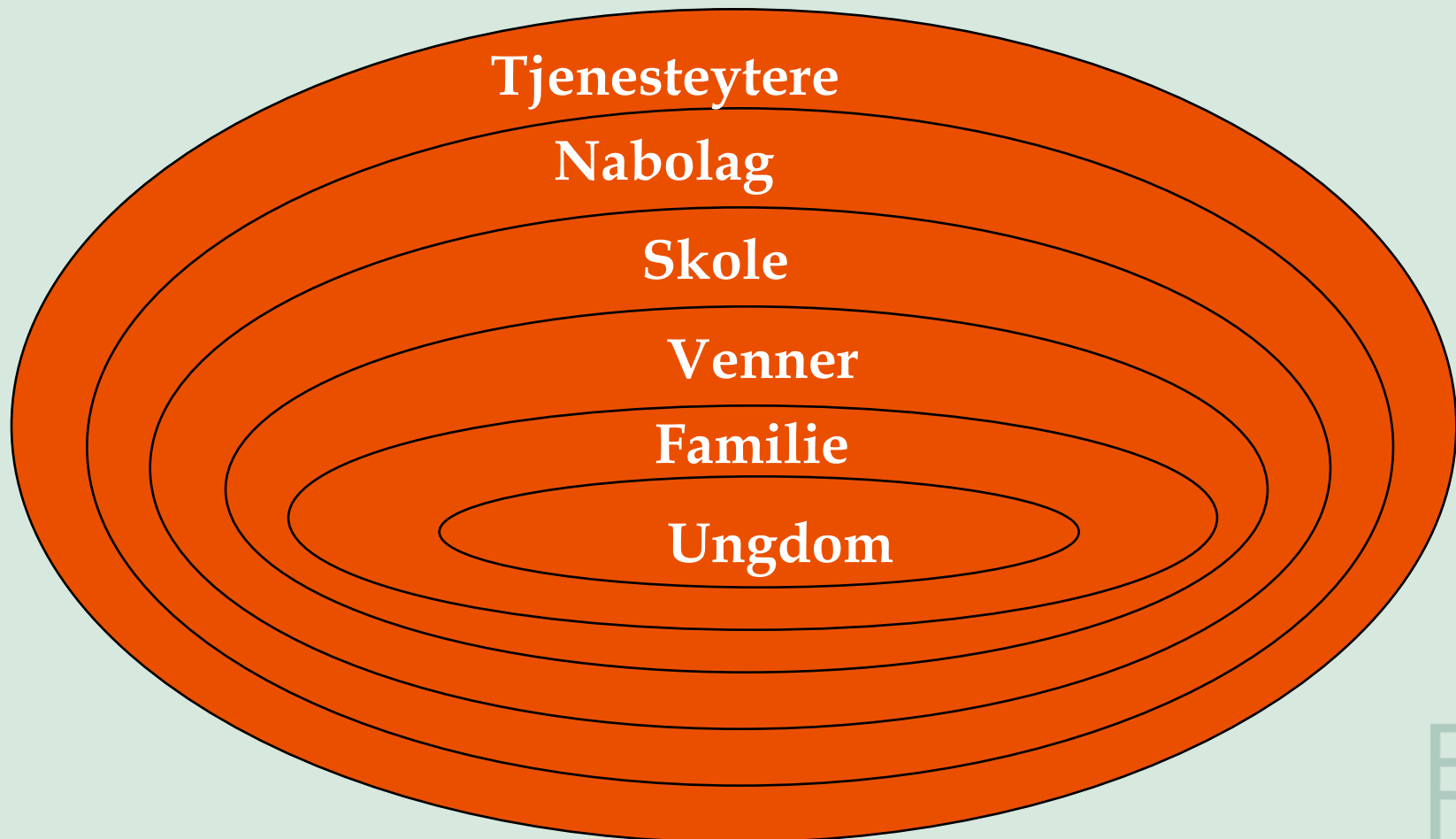
Fokus på styrking av fire sentrale beskyttelsesprosesser

1. Foreldreinvolvering og familiefungering
2. Evne til selvregulering og selvkontroll hos ungdommen
3. Sosial kompetanse hos ungdommen
4. Skoletilknytning og skoleprestasjoner

Barns utvikling foregår via relasjon og samspill

- Kunnskap om dette er grundig dokumentert forskningsmessig og teoretisk.
- Nyere evidensbaserte metoder for intervensjon i forhold til barn/familier og andre som er rundt barnet bygger på dette fundamentet.
- Problemer utvikler seg fra samspill mellom risikofaktorer.

Utvikling foregår i et samspill mellom ulike sosiale sammenhenger (Bronfenbrenner, 1979; 2000)

Oktober 2011: Beslutning i Bufdir og direktørgruppen om institusjonsutvikling:

Etatens institusjonstilbud, som omfatter både egne institusjoner og kjøp av private plasser, bør differensieres til følgende institusjonstyper:

1. Institusjoner for ungdom med alvorlige rusproblemer
2. Institusjoner for ungdom med alvorlig atferdsproblematikk med høy risiko for fortsatt negativ utvikling
3. Institusjoner for ungdom med alvorlig atferdsproblematikk med lav risiko for fortsatt negativ utvikling
4. Akuttinstitusjoner
5. Institusjoner for omsorg
6. Institusjoner for enslige mindreårige asylsøkere

Dersom vi lykkes med differensiering, og har fokus på familiearbeid og skole, og inkluderer ettervern - hva da?

- Institusjoner som varig omsorgsbaser?
- Institusjoner som et trinn på veien?

Er institusjoner trygge og sikre omsorgsbaser over tid?

Kompleksiteten ved institusjoner

- Institusjoner er dynamiske og komplekse enheter som forandres over tid. Det som er en bra institusjon og som tilbyr et godt tilbud i dag er ikke nødvendigvis det om ett år.
- «Miljøet» i institusjoner vurderes ofte som essensen i et institusjonsopphold, men er ofte dårlig beskrevet (Plant og Panzarella, 2009). Påvirkes både av ansatte og av ungdommer.
- En ofte sitert kjernekomponent ved miljøarbeid er at den mest kraftfulle intervensjonen er øyeblikk-til-øyeblikk interaksjoner og daglige interaksjoner mellom personalet og barn/ungdom.
- Et institusjonstiltak er svært komplekst og inkluderer alt av regler, terapier eller metoder, samhandling i personalgruppen, strukturer, filosofier, etc. som er involvert i 24 timers omsorgstilbud, 7 dager i uken.

Kompleksitet ved institusjoner. Kvalitet krever en...

...erfarings- basert praksis

Erfaring med...

- sosialt arbeid/behandling generelt
- målgruppen

Trening i...

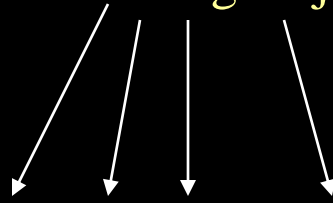
- metoder, håndtering av målgruppen
- organisering, koordinering og planlegging
- Kommunikasjon

Basisutdanning, praksis og veiledning

MÅL: Learning by doing

...forsknings- basert praksis

Retningslinjer

Prinsipper og Metoder

Kunnskap om forskning

MÅL: Øke kunnskap og tekniske ferdigheter

organisatorisk praksis

Ledelse

Beslutningsprosesser

Ressurser

- Inntakskapasitet
- Fullføringskapasitet
- Selvevaluering

Arbeids/klima-forhold

Ressurser/lønnsforhold

Med mere

MÅL: Øke den organisatoriske kompetanse

Barnevernproffene (2010)

- Det er stor forskjell på voksne i barneverninstitusjoner. En del snakker ovenfra og ned, de er ironiske og de har rett uansett. Andre snakker til oss med respekt.
- Vi merker fort forskjellen på de som kjenner oss fra mappene eller de som kjenner oss. De som kjenner oss vil høre om og ta hensyn til familien min. De snakker om foreldrene med respekt.
- Det er utrolig slitsomt å treffe nye voksne hele tiden. Noen steder treffer jeg 15, kanskje 20 voksne på et døgn.
- Hvis du prøver å si noe, blir du lett sett på som en som er vanskelig. Da gir du opp. De hører ikke på det jeg sier.
- Noen av de voksne legger deg i bakken for ingen ting. Om du kranbler eller sier mot dem. Og så holder de deg til du ikke stritter imot lengre.

Barnevernproffene forts.

- Nesten alle steder jeg har vært, har de brukt fysisk makt når de ikke trenger det. Det er kjipt. De voksne burde trukket seg unna, gitt ungdommene tid til å roe seg ned. Vold gjør at ungdommene blir verre.
- Du utagerer ikke uten grunn. Jeg har aldri vært voldelig mot andre enn institusjonsfolk.
- De fleste stedene vi i Barnevernproffene har vært på, gjøres grensesettingen på måter som ikke hjelper mye. De voksne informerer om grensene, men de er ikke samkjørte og grensene blir tilfeldig utøvd.

Bufdir's Brukerundersøkelse (2010)

- Over halvparten svarer at de ikke får vite hva som står om dem i rapporter, og 40 prosent avkrefter at de får være med og bestemme viktige ting som handler om dem selv.
- Undersøkelsen viser at 65 % var enige i at de har det bra og føler seg trygge. 34 prosent (ca. 400 barn?) av barna i institusjoner er uenige i at de har det bra, og 29 prosent er uenige at de føler seg trygge.
- 53% var enige i at de stolte på de voksne, mens 45% var litt eller helt uenige.
- 58% går på skole hver dag, 15% går noen dager i uken, og 24% oppga at de ikke går på skole.
- 25% er litt eller helt uenig i at de voksne oppmunter dem til å gå på skolen.

Behov for systemer som sikrer jevnlige tilbakemeldinger fra ungdom i institusjon

Botnen Eide, Støkken og Nordstoga (2009):

- Vi har rettighetsforskrifter, godkjenningsordninger og tilsynsordninger
- Spørsmålet er om en kommer tett nok på dagliglivet ved institusjonen til å kunne vurdere for eksempel holdninger i personalgruppen, institusjonskulturen og den enkelte beboers egen opplevelse av egen situasjon og deltakelse. Vårt spørsmål er om en med dagens ordninger i tilstrekkelig grad fanger opp slike forhold.
- Det er behov for å etablere systemer som fanger opp ungdommenes opplevelser av hverdagen i institusjoner.

Arbeidsgruppens mest sentrale tilrådninger

- Etablere systematisk kartlegging av alle barn som plasseres (kunnskap og sikre samsvar behov-tiltak)
- Tydeligere differensiering av institusjonstyper med ulikt formål rettet mot bestemte målgrupper
- Sikre at alle institusjoner har fokus rettet mot skole og familie gjennom egne stillinger med dette som formål
- Krav om systematikk i arbeidet i alle institusjoner (tydelige definerte mål og evalueringer underveis)
- Fokus også på hva som bør være på plass utenfor institusjon før utflytting
- Jevnlige brukerundersøkelser

Avslutning.....

- Rapportens hovedforslag gjaldt en tydeligere differensiering av institusjonstiltak. Dette vil redusere noe av de uheldige påvirkningskildene i institusjon, og gi økt mulighet for tilrettelegging for ungdommer med ulike behov.
- Dette (i tillegg til økt fokus på familie, skole og systematisk målrettet arbeid) vil i seg selv kunne forbedre generelle resultater og gi økt kvalitet.
- Forbedrede resultater av institusjonsopphold kan igjen bidra til å gi institusjoner som tiltak status ikke bare som «et nødvendig onde», men som et nødvendig og viktig tiltak i tiltakskjeden som kan bidra til god hjelp til barn og ungdom i barnevernet.

Takk for meg